

Konferencja naukowa

Przedmiot: wpływ na postrzeganie, emocje, zaufanie i decyzje społeczeństw.

Teza: działania Rosji łączą doktrynę konfrontacji informacyjnej, cyberoperacje, media państwowe, sieci proxy i narzędzia AI.

Perspektywa: Ukraina, Polska, NATO oraz Unia Europejska.

Celem nie jest wyłącznie przekazanie fałszu. Celem jest zmiana sposobu interpretowania rzeczywistości.

Schemat otwarcia

DOKTRYNA
konfrontacja informacyjna

NARRACJE
emocje i tożsamość

TECHNOLOGIA
platformy i AI

ODPORNOŚĆ
instytucje i społeczeństwo

Logika analityczna prezentacji

aktor

kanal

narracja

efekt poznawczy

Definicje i aparat pojęciowy.

Rosyjska doktryna informacyjna i cele operacyjne.

Narzędzia wpływu, narracje i infrastruktura propagacyjna.

Przykłady: Ukraina, Polska, NATO i Unia Europejska.

Rola AI, pomiar oddziaływania oraz sposoby przeciwdziałania.

Propozycja schematu: mapa prezentacji

1
pojęcia

2
doktryna

3
narzędzia

4
studia przypadków

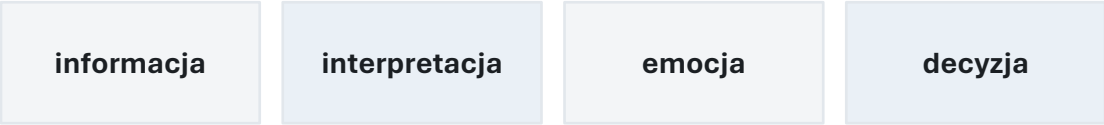
5
odporność

Każdy blok odpowiada jednej części narracji konferencyjnej.

Dezinformacja oznacza świadome rozpowszechnianie fałszywych lub zmanipulowanych treści.
FIMI obejmuje skoordynowane, intencjonalne i manipulacyjne działania zagraniczne w przestrzeni informacyjnej.
Wojna kognitywna koncentruje się na wpływie na postawy, emocje, percepcję i decyzje.

Pojęcie	Najkrótsze ujęcie	Poziom analizy
Dezinformacja	Treść fałszywa lub zmanipulowana	komunikat
FIMI	Zagraniczna manipulacja informacją	kampania
Operacja wpływu	Koordinacja aktorów, kanałów i narracji	system
Wojna kognitywna	Wpływ na poznanie i decyzje	efekt społeczny

Propozycja schematu: przejście od treści do efektu

Celem jest osłabienie zdolności odbiorcy do oceny faktów i kosztów decyzji.

Skuteczność rośnie, gdy przekaz trafia w istniejące lęki, konflikty tożsamościowe i nieufność wobec instytucji.

Długotrwały efekt polega na zmęczeniu informacyjnym i obniżeniu odporności na manipulację.

Operacja kognitywna próbuje sterować nie tylko tym, co odbiorca wie, ale także tym, czemu ufa.

Propozycja schematu: ścieżka wpływu

bodziec

uwaga

emocja

interpretacja

zachowanie

Filtry podatności

strach

gniew

tożsamość grupowa

nieufność

przeciążenie informacyjne

polaryzacja

Rosyjskie dokumenty strategiczne traktują przestrzeń informacyjną jako element bezpieczeństwa państwa. Informacja jest ujmowana zarówno technicznie, jak i społecznie: infrastruktura, media, narracje, opinia publiczna. W literaturze rosyjską praktykę opisuje się jako „konfrontację informacyjną”, która łączy działania wojskowe i niewojskowe.

Propozycja schematu: piramida doktrynalna

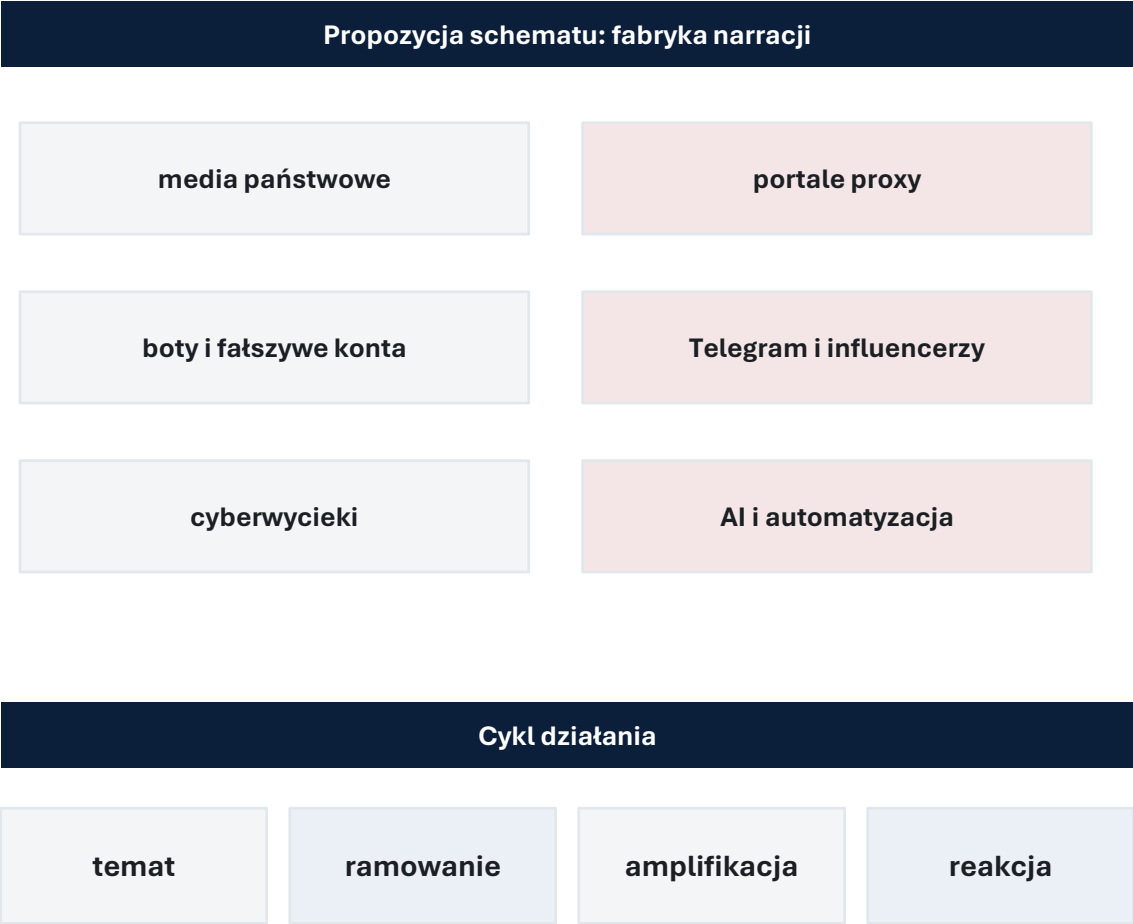
Model syntetyczny. Nie oznacza formalnej struktury organizacyjnej.

Cele mają charakter polityczny, społeczny, wojskowy i dyplomatyczny.
Operacja może dążyć do mobilizacji własnego społeczeństwa lub demobilizacji przeciwnika.
Najważniejszym zasobem jest zaufanie: do państwa, sojuszy, mediów i wiedzy eksperckiej.

Grupa docelowa	Zakładany efekt
Ukraina	osłabienie morale i wiary w zwycięstwo
Polska	zmniejszenie poparcia dla Ukrainy i NATO
NATO i UE	podważenie jedności decyzyjnej
Globalne Południe	legitymizacja rosyjskiej interpretacji wojny
Rosja wewnętrznie	utrwalenie obrazu oblężonej twierdzy

Tabela: cele wpływu według grupy odbiorców.

Rosyjski ekosystem wpływu korzysta z oficjalnych, półoficjalnych i ukrytych kanałów.
Kampanie są często wielokanałowe: media, komunikatory, fałszywe portale, konta w mediach społecznościowych i cyberincydenty.
AI zwiększa skalę produkcji, tłumaczenia i testowania przekazów.

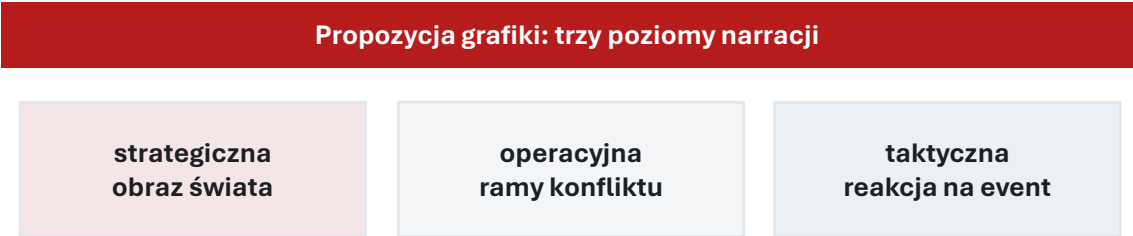

Narracja strategiczna utrwała ogólną interpretację świata, na przykład „Zachód prowokuje Rosję”.

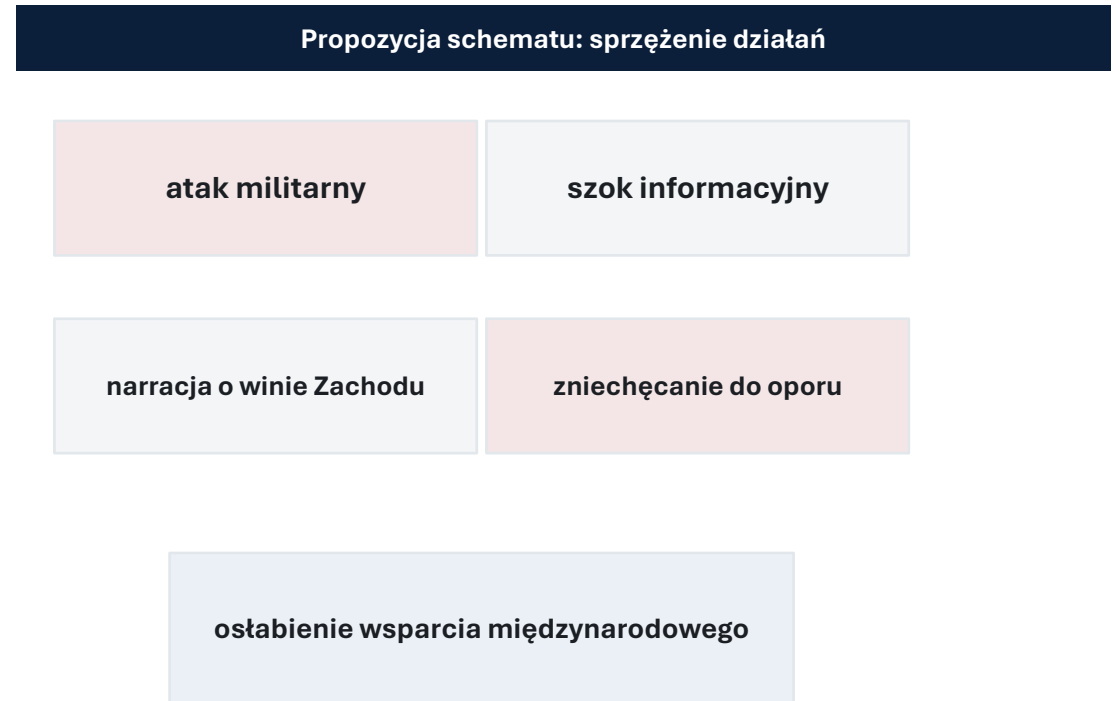
Narracja taktyczna reaguje na wydarzenie, na przykład incydent graniczny, wybory lub decyzję o pomocy wojskowej.

Powtarzalność i lokalizacja językowa są ważniejsze niż pojedynczy viral.

Narracja	Funkcja kognitywna
„NATO eskaluje konflikt”	przeniesienie winy i wzbudzenie strachu
„Ukraina jest państwem upadłym”	osłabienie solidarności i zaufania
„Pomoc Ukrainie niszczy gospodarkę”	wzmacnianie kosztów psychologicznych
„Politycy ukrywają prawdę”	podważanie instytucji i ekspertów

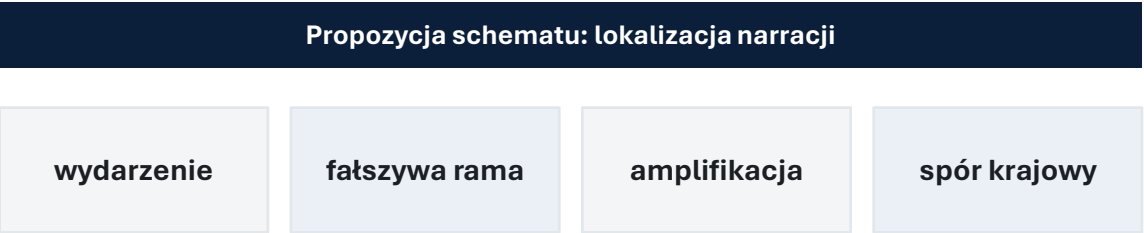
Ukraina jest głównym polem testowania rosyjskich działań informacyjnych i kognitywnych po 2014 r. oraz po 2022 r. Przekazy służą demoralizacji, podważeniu władz, rozbijaniu zaufania do sojuszników i relatywizowaniu odpowiedzialności Rosji. Wojna kinetyczna i operacje informacyjne wzmacniają się wzajemnie.

Model ilustruje połączenie przemocy fizycznej i operacji kognitywnych.

Polska jest celem ze względu na położenie, rolę hubu pomocy dla Ukrainy i znaczenie w NATO.
W 2025 r. raportowano próby wpływu na wybory prezydenckie oraz kampanie narracyjne wokół incydentów z dronami.
Dominujące ramy przekazu: koszt pomocy Ukrainie, rzekoma niekompetencja władz, ryzyko wojny i podważanie NATO.

Przykład	Narracja	Cel
wybory 2025	koszty zbrojeń i wojny	polaryzacja
incydent dronowy 2025	to prowokacja NATO lub Ukrainy	rozmycie winy
pomoc dla Ukrainy	Polacy tracą na pomocy	osłabienie solidarności

Operacje kognitywne wobec NATO i UE dążą do osłabienia solidarności, zaufania do przywództwa i poparcia dla Ukrainy. EEAS wskazuje, że w 2025 r. kampanie FIMI dotyczyły procesów wyborczych w wielu państwach, w tym w Polsce, Niemczech, Rumunii i Mołdawii. W 2025 r. 27% analizowanych incydentów FIMI obejmowało użycie AI, w tym tekst, audio i wideo syntetyczne.

Propozycja tabeli: cel operacyjny wobec sojuszy	
Obszar	Efekt pożądaný przez agresora
decyzje obronne	opóźnienie i spór o koszty
polityka sankcji	zmęczenie i rozluźnianie presji
pomoc Ukrainie	spadek poparcia społecznego
wybory	wzmocnienie aktorów antysystemowych

27%
incydentów FIMI w 2025 r. z
elementem AI

wybory
jako moment wysokiego
ryzyka

AI obniża koszt produkcji treści i umożliwia szybkie lokalizowanie przekazu językowo oraz kulturowo.
Najważniejsze zastosowania to generowanie tekstów, obrazów, syntetycznego audio, analiza trendów i automatyzacja kont.
Badania wskazują także ograniczenia: samo użycie AI nie gwarantuje dużego zasięgu ani realnej zmiany zachowań.

Zastosowanie AI	Wartość operacyjna
teksty i komentarze	skala i szybkość
tłumaczenia	lokalizacja narracji
audio i wideo syntetyczne	wiarygodność pozorna
analiza trendów	lepsze targetowanie
automatyzacja reakcji	zalew informacyjny

AI jako wzmacniacz, nie jako samodzielny aktor

Infrastruktura: od portali proxy do platform społecznościowych

13

Kampanie wykorzystują sieci domen, fałszywe marki medialne, konta społecznościowe i kanały komunikatorów.

Google opisał wykorzystanie sieci Portal Kombat, Doppelganger oraz Niezależny Dziennik Polityczny w narracjach wokół incydentu dronowego w Polsce.

Kluczowa jest zdolność szybkiego reagowania na wydarzenia polityczne i bezpieczeństwa.

Propozycja schematu: warstwy dystrybucji

Schemat pokazuje, że przekaz może wyglądać lokalnie, mimo zagranicznego impulsu.

Najtrudniejsze jest odróżnienie zasięgu od realnego wpływu na poglądy i zachowanie.
Pomiar powinien łączyć dane ilościowe, analizę narracji i kontekst polityczny.
Brak dowodu dużego wpływu nie oznacza braku ryzyka. Może oznaczać brak danych lub słabe narzędzia pomiaru.

Wskaźnik	Co mierzy	Ograniczenie
zasięg	liczba kontaktów z treścią	nie pokazuje przekonania
zaangażowanie	reakcje, komentarze, udostępnienia	może być sztuczne
adopcja narracji	pojawianie się ram w debacie	trudna atrybucja
efekt decyzyjny	wpływ na zachowanie lub politykę	wiele przyczyn

triangulacja danych: platformy + OSINT + badania opinii

Operacje kognitywne mogą pogłębiać polaryzację i ograniczać zdolność państwa do działania w kryzysie. Największe ryzyko pojawia się w momentach presji: wybory, incydenty graniczne, decyzje o sankcjach, kryzysy energetyczne. Skutkiem może być erozja zaufania, a nie pojedyncza błędna decyzja.

Propozycja tabeli: macierz ryzyka		
Ryzyko	Prawdopodobieństwo	Wpływ
wybory i kampanie	wysokie	wysoki
zaufanie do NATO	średnie	wysoki
panika w kryzysie	średnie	wysoki
zmęczenie wojną	wysokie	średni
radikalizacja lokalna	średnie	średni

Macierz jakościowa do dyskusji, nie gotowy ranking liczbowy.

Skuteczna odpowiedź wymaga koordynacji administracji, służb, wojska, regulatorów, platform i społeczeństwa obywatelskiego. Sama korekta fałszu jest niewystarczająca, jeśli nie towarzyszy jej szybka komunikacja kryzysowa i wiarygodna atrybucja. EEAS rozwija podejście FIMI Toolbox oraz Deterrence Playbook, czyli zwiększanie kosztów manipulacji dla sprawców.

Propozycja schematu: warstwowa obrona

monitoring i OSINT

szybka weryfikacja

atrybucja i komunikacja

działania prawne i sankcje

odporność społeczna

Warstwy powinny działać równolegle, nie dopiero po zakończeniu kampanii.

Przeciwdziałanie operacyjne: od wykrycia do uczenia się

17

Reakcja musi być szybka, ale oparta na weryfikacji, aby nie wzmacniać manipulacji.

Atrybucja powinna rozdzielać poziom techniczny, narracyjny i polityczny.

Najlepsze procedury zamykają pętlę uczenia się: każda kampania zwiększa wiedzę o aktorach i infrastrukturze.

Propozycja schematu: cykl reagowania

1. wykryj

2. zweryfikuj

3. przypisz

4. komunikuj

5. ogranicz zasięg

6. ucz się

Celem reakcji jest przywrócenie zdolności odbiorców do oceny sytuacji, nie tylko usunięcie fałszywego wpisu.

Odporność zaczyna się przed kryzysem: edukacja medialna, zaufanie do instytucji i jasne procedury komunikacji. W dydaktyce akademickiej warto ćwiczyć rozpoznawanie ram narracyjnych, a nie tylko sprawdzanie pojedynczych faktów. Studenci powinni umieć odróżniać błąd, opinię, propagandę, dezinformację i operację wpływu.

Propozycja tabeli: kompetencje odporności	
Kompetencja	Praktyczne ćwiczenie
czytanie lateralne	porównanie źródeł i autorów
analiza narracji	wykrywanie ram winy i strachu
higiena informacyjna	ograniczenie reakcji impulsowych
weryfikacja obrazu i audio	narzędzia OSINT i kontekst
komunikacja kryzysowa	krótkie komunikaty oparte na faktach

Operacje kognitywne Rosji są częścią szerszej konfrontacji informacyjnej, a nie zbiorem izolowanych kampanii. Najważniejsze cele to zaufanie, spójność sojuszy, morale i zdolność społeczeństw do racjonalnej reakcji w kryzysie. AI zwiększa skalę i tempo operacji, ale nie zastępuje infrastruktury, narracji i lokalnego kontekstu. Przeciwdziałanie wymaga połączenia analizy, komunikacji strategicznej, regulacji, edukacji i odporności instytucjonalnej.

Deppe, C., & Schaal, G. S. (2024). Cognitive warfare: A conceptual analysis of the NATO ACT cognitive warfare exploratory concept. *Frontiers in Big Data*, 7, 1452129. <https://doi.org/10.3389/fdata.2024.1452129>

European External Action Service. (2026). 4th EEAS annual report on foreign information manipulation and interference threats. <https://www.eeas.europa.eu/>

EUvsDisinfo. (2026, March 17). 4th EEAS report on FIMI threats: Dismantling the FIMI house of cards. <https://euvsdisinfo.eu/>

Google Threat Intelligence Group. (2025, October 21). Pro-Russia information operations leverage Russian drone incursions into Polish airspace. Google Cloud Blog. <https://cloud.google.com/blog/>

Grisé, M., et al. (2022). Rivalry in the information sphere: Russian conceptions of information confrontation. RAND Corporation. <https://www.rand.org/>

Microsoft. (2025). Microsoft Digital Defense Report 2025. <https://www.microsoft.com/>

OpenAI. (2024, May 30). Disrupting deceptive uses of AI by covert influence operations. <https://openai.com/>

Security Council of the Russian Federation. (2016). Doctrine of information security of the Russian Federation. <https://www.scrf.gov.ru/>

The European Digital Media Observatory. (2025, June 19). The Kremlin's double game: Russian attempts to influence Poland's 2025 election. <https://edmo.eu/>

Wallner, C., Copeland, S., & Giustozzi, A. (2025). Russia, AI and the future of disinformation warfare. RUSI. <https://www.rusi.org/>

Wardle, C., & Derakhshan, H. (2017). Information disorder: Toward an interdisciplinary framework for research and policy making. Council of Europe.

Hybrid CoE & The Defence Horizon Journal. (2024). Aspects of cognitive warfare. <https://tdhj.org/>